

Ἀξιότιμε φίλε κ. Ἀρσένη,

Ἡ Φυσιολογία τῶν Παθῶν τοῦ Alibert εἶνε ἐκ τῶν βιβλίων ἐκεῖνων, κατ' ἐμὴν κρίσιν, τὰ ὅποια εἶνε προωρισμένα νὰ μὴ γηράσῃσι ποτέ, διότι ἡ παρέλευσις τοῦ χρόνου, ἀντὶ νὰ καθίστῃ αὐτὰ ἀχρηστά, φαίνεται τούναντίον, προσδίδουσα τοῦτοις νέαν ζωὴν, μειζονα δὲ ἀξίαν καὶ χρησιμότητα.

Πρὸ ἐτῶν, διὰ τῆς «Ἐστίας» ἐδημοσίευσα ὡρασιότατα μέρη τοῦ βιβλίου, οἷον αἱ περὶ Δικαιοσύνης, Φιλίας καὶ Ἐρωτικῶν ἔξοχοι μελέται τοῦ συγγραφέως· ἀλλὰ τὸ ἀριστούργημα τοῦ ἔργου τούτου τοῦ Alibert, ἀποτελεῖ ἀναμφισβήτητως, τὸ Οἰκογενειακὸν Συμπόσιον τοῦ Πλουτάρχου, ὅπερ, ἐνδίδων εἰς τὴν εὐγενῆ σου πρόσκλησιν, πέμπω σήμερον, ἵνα καταχωρισθῇ ἐν τῇ «Ποικίλῃ Στοᾷ» τοῦ 1898.

Εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ ἀναγνωσθῇ κατ' ἐπανάληψιν, νὰ μὴ συγκινηθῇ, νὰ μὴ ἀποσπᾷται τὰ δάκρυα τῶν ἀναγνωστῶν, διότι ὁ Alibert κατεῖχε τὸ μυστήριον, ἐμβαθύνων εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ ἀνάλυσιν τῶν ἠθικῶν ἡμῶν αἰσθημάτων νὰ συγκινηθῇ διδάσκων καὶ νὰ τέρπη συγγρόνως.

Τὸ Οἰκογενειακὸν Συμπόσιον τοῦ Πλουτάρχου εἶνε ἀπαράμιλλος διδασκαλία, ἔξοχος σκηνὴ οἰκογενειακοῦ βίου.

Ἐν τούτοις, ἐπιτρέψόν μοι, φίλε κ. Ἀρσένη, νὰ σὲ θαυμάσω, διὰ τὴν ἀξίει-
παινον ἐπιμονὴν σου. Κατορθοῖς, ἐν ἐποχῇ πλήρους σκεδῶν πνευματικῆς στεριώ-
σεως, ἐν ἐποχῇ κλασικῆς πεζότητος ἰδεῶν, ἐνθα τὸ συμφέρον, ἡ ὕλη καὶ ἡ ἰδιο-
τέλεια πρωτοστατοῦσιν ἐν πᾶσι, ν' ἀποσπᾷς καὶ νὰ συγκεντροῖς ἐν τῇ «Ποικίλῃ
Στοᾷ» σου τὴν ἐκλεκτοτέραν πνευματικὴν ἐργασίαν, γινώσκων δὲ τὸσον ἐπιμε-
λῶς καὶ τὸσον ἐπιχαριτῶς νὰ συνδυάζῃς τὸ τεσσπνὸν μετὰ τοῦ ὠφελίμου. ἀνέδει-
ξας διὰ τῶν ἀποτύπων σου κόπων τὴν «Ποικίλην Στοάν» πρότυπον, ἀληθῶς, Ἐ-
θνικοῦ Ἡμερολογίου, δι' ὃ, δικαίως καθίσταται ἄξιος οὐ μόνον εἰλικρινῶν συγγ-
ρητηρίου, ἀλλὰ καὶ ἀνυποκρίτου εὐγνωμοσύνης.

Ἐν Κερκύρα τῇ 8 Ὀκτωβρίου 1897

Διατελῶ μετὰ ἰδιαζούσης ἀγάπης καὶ ὑπολήψεως

Πρόθυμος φίλος,

A. I. ΓΑΛΙΑΤΣΑΣ

ΤΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ
ΚΑΤΑ ΤΟΝ ALIBERT

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ εἶνε, ἀναντιρρήτως, ἐν τῶν ἐξο-
χωτέρων πνευμάτων τῶν τιμησάντων τὴν Ἑλλη-
νικὴν ἀρχαιότητα. Κυριευμένος ἀπὸ θερμὸν ἔρωτα
πρὸς τὴν ἐπιστήμην, ἥς ἦτο βαθὺς κάτοχος, δὲν
ἠσθάνετο ἐαυτὸν εὐτυχεῖ ἢ ὅποταν καθίστα κοι-
νωνοὺς ταύτης τοὺς ὁμοίους του. Τὸν Πλουτάρ-
χον ἐνδιαφέρει νὰ γνωρίσωμεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν
τέχνων του καὶ ἐντὸς τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐστίας. Ἐν

Χαιρωνείᾳ, τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ γῆ, πόλει τῆς Βοιωτίας, συνέλεγεν οὗτος
τ' ἀξιώματα τῆς θείας ἐκεῖνης ἠθικῆς, ἥτις ποσαύτην παρεῖχεν ἡδονὴν
εἰς τοὺς ἀναγνώστας του..

Ὁ Πλούταρχος θεώρει τὴν φιλοσοφίαν ὡς ἀληθῆ πανάκεια. Μετεχειρίζετο αὐτήν, ὅπως παρηγορῆ τοὺς περὶ αὐτὸν διὰ τὰς ἀπωλείας, αἰτινες θλίβουσιν ἡμᾶς ἐν τῷ βίῳ. Ὑπῆρξέ ποτε πατὴρ τοῦτου φιλοσοφώτερος: Ἐπανειλημμένως ποθεῖ πᾶς τις ν' ἀναγινώσκη τὴν συγκινητικὴν παραμυθίαν, ἣν ἀπευθύνει πρὸς τὴν σύζυγόν του Τιμοξένην ἐπὶ τῷ θανάτῳ θυγατρὸς ἀραρπαγείσης ἐν τρυφερᾷ ἡλικίᾳ, προϊόντος τοῦ κοινοῦ αὐτῶν ἔρωτος. Ἀληθῶς, οὐδὲν δυσκολώτερον τοῦ ἀνακουφίζειν τὴν θλίψιν μητρὸς. Πιστὸς εἰς τὰ δόγματα τοῦ Πυθαγόρου, ὁ Πλούταρχος, ἤθελε νὰ τεθῆ φραγμὸς εἰς τὴν θλίψιν, ὡς καὶ εἰς τὴν χαράν. Ἡ μετριοπάθεια ἦτο ἡ ἀρετὴ του. Ἀνατραφεῖς παιδιόθεν ἐν τῇ σχολῇ τῶν σοφῶν, δὲν εἶχεν ἀντλήσει ἐξ αὐτῆς ἡ ἀξιώματα ὑπομονῆς, καρτερίας καὶ προχύτητος.

Λέγεται, ὅτι ὁ Πλάτων οὐδαμοῦ ἦτο εὐγλωττότερος ἢ ἐν τοῖς κήποις τῆς Ἀκαδημίας. Ἄλλ' ἐν τοῖς συμπόσις ἔπρεπε ν' ἀκούσῃ τις τὸν Πλούταρχον· ἐκεῖ, ἐξεδηλοῦντο τῆς ψυχῆς του οἱ εὐγενεῖς ρεμβασμοί· ἐκεῖ, παρεδίδετο ὅλοψύχως εἰς τὴν οἰκογενειακὴν συνδιάλεξιν. Ἡ εὐλικρίνεια ἐβασίλευεν εἰς τὰς ὁμιλίαις του. Οὐδὲν ἐλασμόνει τις ἐξ ὧν ἐπρόφερον ὁ φιλόσοφος οὗτος ὁ φέρων τόσην μακρὰν πείραν τῶν χρόνων καὶ τῶν ἀνθρώπων. Ἐκεῖ, τὸ πᾶν συνελέγετο ἀπλήστως. «Τὸ συμπόσιον, ἔλεγεν, ἀπομακρύνει τὸ μῖσος· φαίνεται, ὅτι τὸ ποτήριον τοῦτο τὸ ἐν τῷ μέσῳ τῆς τραπέζης μου τεθειμένον ὡς νὰ ἦνε πηγὴ ἄφθονος εὐμενείας καὶ φιλίας δι' ἕκαστον τῶν συνδαιτυμόνων μου. Ἡ πηγὴ αὕτη δὲν ἐξάντλειται ποτὲ δι' ἐμὲ καὶ ἂν ἀκόμη ἡ δίψα μου καταπαύῃ».

Τὰ συμπόσια τοῦ Πλουτάρχου ἦσαν ὅμοια πρὸς τὰ τοῦ Σωκράτους· ἡσθάνετό τις τὴν ἐπιούσαν ἀληθῆ εὐχαρίστησιν, ἕνεκεν τῆς ὑγινοῦς διδασκαλίας, ἣν ἐξ αὐτῶν ἀπεκόμιζεν· οὕτως, οἱ σοφώτεροι τῆς Ρώμης καὶ τῶν Ἀθηνῶν ἄνδρες ἤρχοντο ἐκεῖ, ἵνα παρακαθῆσωσιν ἐν αὐτοῖς. Ἄπαντα τὰ πορίσματα τῆς πείρας καὶ τοῦ λόγου ἀνεκοινοῦντο ἐν μέσῳ τῶν διαγύσεων γλυκείας καὶ ἀδελφικῆς, ὄντως, φαιδρότητος. Ὁ Πλούταρχος δὲν ἔσπερεῖτο φίλων· ἱερεὺς ὢν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ συνάμα πρῶτος τῶν Ἀρχόντων, ἐδέχετο συχνάκις τὰς ἐπισκέψεις τῶν συναδελφῶν του· ὁ πενθερὸς αὐτοῦ Ἀριστίων, ὁ συγγενὴς του Πατροκλῆς, Σέξτος ὁ ἀδελφιδεὺς αὐτοῦ, ὁ ποιητὴς Σωσικλῆς ὁ στεφθεὶς δις εἰς τοὺς Πυθικοὺς ἀγῶνας. Θεῶν ὁ φιλόσοφος, Μάξιμος ὁ ρήτωρ, κάτοχος εὐρείας καὶ ποικίλης παιδείας, Κλεομένης καὶ Τρύφων, βαθεῖς μύσται τῆς τέχνης τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἀπολαύοντες τῆς πλήρους ἐμπιστοσύνης τοῦ οἰκοδεσπότη, παρευρίσκοντο εἰς τὰς νεωτέραις ταύταις συνελεύσεις. Ἐβλεπέ τις ἐνίοτε ἐκεῖ καὶ τινὰς τῶν περιφθίμων ἐκείνων καλλιτεχνῶν, οἵτινες ἐδημιούργουν ἀθάνατον ὄνομα, προσθέτοντες νέας καλλογὰς εἰς τὰ φυσικὰς τοιαύτας, διότι ὁ γέρον τῆς Χαίρωνείας ἡσθάνετο εὐλικρινῆ θαυμασμὸν πρὸς πᾶν ἔνδοξον καὶ ὀνομαστόν.

Δὲν μετέβαινε τις ποτὲ εἰς τὰ συμπόσια τοῦ Πλουτάρχου ἐὰν προσωπικῶς δὲν προσκαλεῖτο. Ἀπέφυγον νὰ δέχωνται ἐν αὐτοῖς τὰ παράσιτα ἐκεῖνα άτομα, ἅτινα οἱ ἀρχαῖοι ἀπεκάλουν στίαι, καὶ τὰ ὁποῖα

ἀπληστότερα ἀρπυιῶν, κατεβρόχθιζον τὰ ἐδέσματα τῆς τραπέζης τῶν Ἑλλήνων, χωρὶς νὰ καθίστανται οὐδαμῶς εὐάρεστα εἰς τοὺς ἀληθεῖς συνδαιτυμόνας· κατὰ μείζονα λόγον δὲν παρεκάθηντο ἐν τῇ τραπέζῃ, γελωτοποιοί, ὡς ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως Φιλίππου. "Ὅλοι αἱ λοιπαὶ ἡδοναί, μηδ' αὐτῆς τῆς ἐκ τῆς μουσικῆς παραγομένης, δὲν ἐξίσουνται πρὸς τοὺς καρποὺς σπουδαίας συναναστροφῆς. "Ἄλλως, ὁ Πλούταρχος, δὲν ἐδέχετο παρ' αὐτῷ ἢ ἄνδρας σοβαροῦς, πολιτικούς, ρήτορας, τραπέζιτας, ἐμπόρους, σοφοὺς ὄλων τῶν συστημάτων. Οὗτος, καίπερ προτιμῶν τὰ δόγματα τοῦ Πυθαγόρου καὶ τοῦ Πλάτωνος, ἦτο ἐκλεκτικὸς φιλόσοφος, ὡς δύναται τις ἐκ τῶν ἔργων του νὰ κρίνῃ. Ἐξετίμα πάσας τὰς γνώμας, ἤρκει αὐτὰ νὰ ἔφερον τὴν σφραγίδα τῆς σοφίας. Ἡρῦετο τὸ ἀληθές, ὅπου καὶ ἂν τοῦτο εὐρίσκειτο.

"Ὅταν ὁ Πλούταρχος προσεκάλει, ἐφρόντιζε νὰ ὀνομάζῃ τοὺς ἐτέρους συνδαιτυμόνας, διότι, δὲν ἠθέλε παντάπασιν νὰ συνάπτῃ ἐκείνους, οἵτινες δὲν εἶχον συνδεθῆ πρὸς ἀλλήλους διὰ τῶν δεσμῶν τῆς φιλίας καὶ τῆς συμπαθείας. Ἡ συνομιλία περιστρέφετο πάντοτε ἐπὶ σοβαρῶν καὶ ἐνδιαφερόντων θεμάτων. Οἱ μετέχοντες τοῦ συμποσίου, ἐκίνουν τὰ δυσκολώτερα ζητήματα, προέβαλλον τὰς ἀπορίας των, ἔβουν προβλήματα· συνδιελέγοντο περὶ διαφορῶν ἀντικειμένων, νομικῶν, πολιτικῶν ἢ ἠθικῶν· ἐδίδον παραγγέλματα περὶ τοῦ πῶς δεῖ τὸν βίον διάγειν. Ὡμίλου ἐπίσης περὶ γεωργίας, ὡς καὶ περὶ τῆς καταλληλοτέρας καλλιέργειας καὶ συγκομιδῆς τῶν ἀμπελῶν καὶ τοῦ σίτου.

Ἄσινος τῆς Τανάγρας ἐμπνέει τὸν ἐγκέραλον τῶν Βοιωτῶν. Οἱ μετρίως πίνοντες ἐξ αὐτοῦ, ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ δοχεῖα ἐκείνα, ὧν ἡ θερμότης ἐπιφέρει τὴν ἐξάτμισιν τῆς εὐωδίας, ἀλλ' ἐνίοτε, προκαλεῖ εἰδὸς τι ζάλης, ὅπερ ἐπαυξάνει στιγμιαίως τὰς δυνάμεις καὶ συνεπῶς τὴν ἐμπιστοσύνην. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν συνομιλιῶν τούτων τῆς τραπέζης, οἱ συνδαιτυμόνες ἄρινον ἑαυτοὺς συχνάκις νὰ παρασύρωνται ὑπὸ τῆς σφοδρότητος τῶν συζητήσεων. Ὁ συμποσιάρχης ἠγείρετο πάραυτα καὶ ἐπανάφερεν οὕτω τὴν ἡρεμίαν καὶ τὴν εἰρήνην μετὰ τῶν διχογνωμοσύνων.

Ὡς πάντες οἱ Ἕλληνες, ὁ Πλούταρχος ἐπίσης, ἐξεφράζετο πάντοτε διὰ παραβολῶν. Ἡ ὀμιλία του ἦτο ζωηρὰ, ἐπαγωγὸς, ἀνεξάντλητος. Ἐκ τῶν μετ' αὐτοῦ συνεντεύξεων ἐπήγαγον τὰ ὠραιότερα ἀξιώματα, ἅτινα ἐξέφερε μετὰ τόσης ἀπλότητος ὅσης καὶ μετριοφροσύνης. Οἱ ἀκραταὶ τοῦ ἐθαύμαζον τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ διδασκαλίαν, διότι ἡ ἀρχαίότης ὀλόκληρος ἦτο παρούσα ἐν τῇ μνήμῃ του. Ἐγίνωσκε νὰ περιγράφῃ ἄριστα ὅλους τοὺς λαοὺς κατὰ τε τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ ἐλαττώματα αὐτῶν παρίστα, τρόπον τινα, αὐτοῦς, κινουμένους διὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν νόμων καὶ τῶν σπουδαιότερων αὐτῶν θεσμῶν. "Ἦθελε πιστεῦσαι τις, ὅτι εἶχεν ἐμπνευσθῆ ὑπὸ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, ὧν ἐξιστόρει τὰ θαύματα· ἠθέλει εἰπεῖ τις, ὅτι ὑπῆρξε μάρτυς ὄλων τῶν ἐποχῶν τῆς ἱστορίας, καὶ ὅτι εἶχε διὰ τῶν συμβουλῶν καὶ τῆς σοφίας τῆς, προεδρεύσει ὄλων τῶν συμβεβηκότων πῆς ἀνθρωπίνης πολιτικῆς. Παρόμοιος θεῖαμβος σπανίως παρὰ τρεῖται· ὁ Πλούταρχος εἶνε, ὁ κατ' ἐξοχὴν δραματικὸς συγγρα-

φεύς· τὸ πᾶν ἀναβιοῖ δι' αὐτοῦ. Οὐδεὶς ἀκριθέστερον αὐτοῦ περιέγραψε τὴν κατάστασιν τῶν παρελθόντων χρόνων καὶ συνεταυτίσθη πλειότερον μετὰ τῶν ἡρώων πασῶν τῶν ἐποχῶν.

Ὁ Πλούταρχος εἶχε τὰ κτήματά του εἰς τὸ ὠραῖον κλίμα τῆς Βοιωτίας, ἔνθα ὅλη ἡ οἰκογένειά του συμμετεῖχε καὶ ἀπήλαυε τῆς δόξης του, ὡς ἀπολαύει τις τῆς σκιᾶς προστατευτικῆς δρυός. Ἐθεώρει τὴν γῆν ταύτην ἱεράν, διότι ὑπ' αὐτὴν ἦσαν τεθαμμένα τὰ ὄσπ' αὐτῶν προγόνων του. Ἐκεῖ ἀπήλαυεν, ἐν ὅλῃ τῇ γλυκύτητι, τῶν θεληγῆτρων τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου. Οἱ δυστυχεῖς, ἐσταμάτων συχνὰ ὑπὸ τὴν φιλοξενον στέγην του, πεποιθότες ἐπὶ τῇ συνδρομῇ του. Ὁ Πλούταρχος ἐλάμβανεν, ἰδίως, μεγάλην πρόνοιαν περὶ τῶν ὑπηρετῶν του ἐν ὄρα γῆρατος ἢ ἀσθενείας. Μιμούμενος τὸν Πυθαγόραν, ἄφινε ν' ἀποθνήσκωσιν ἡρέμα εἰς τοὺς σταύλους τῶν τὰ ζῶα, ἅτινα εἶχον καταναλώσει τὰς δυνάμεις αὐτῶν ἐν τῇ γεωργίᾳ καὶ τῇ καλλιεργείᾳ τῶν ἀγρῶν.

Ὁ Πλούταρχος δὲν ἦτο μόνον τῶν φιλοσόφων, ἀλλὰ καὶ τῶν πολιτῶν ὁ τύπος καὶ ὁ τελειότερος τοῦ ἀγαθοῦ ἐργάτης. Ἐκεῖνο, ὅπερ, δὲν ἐπανέλαθον ἀρσούντως, εἶνε, ὅτι παρέσχε τὰς ἐξοχωτέρας ὑπηρεσίας εἰς τὴν πόλιν τῆς Χαίρωνείας· τὰ ὠφελιμώτερα καθιδρύματα ὑφείλονται εἰς τὸν Πλούταρχον διατελοῦντα ἐπώνυμον ἄρχοντα. Οὗτος ἀνήγειρε μεγαλοπρεπεῖς ναοὺς, ἀνεκοῦφισεν τὸν λαὸν διὰ τῶν γενναιοδωριῶν του καὶ ἐκυβέρνησε μετὰ πλήρους δικαιοσύνης ἐκείνους, οἵτινες ἐνεπιστεύθησαν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἐπιμέλειάν του. Συνεμερίζετο τὴν χαρὰν τῶν, τὰς θλίψεις τῶν, ὡς καὶ τὰς ἐλαχίστας αὐτῶν φροντίδας· κατέπαυε καὶ τὰς μικροτέρας τῶν ἐριδας, πεποιθὼς ὅτι ἕρκει εἰς καὶ μόνος σπινθήρ, ὅπως δώσῃ χώραν εἰς τὴν μεγαλητέραν πυρκαϊάν.

Ἀνεξαρτήτως, ὅμως, τῶν συμποσίων τούτων, εἰς τὰ ὁποῖα παρευρίσκοντο οἱ μεγαλήτεροι τῆς Ἑλλάδος ἄνδρες, ὁ Πλούταρχος εἶχεν ἐπίσης καὶ τὰ οἰκογενειακά του συμπόσια. Ὁ πατὴρ ποθεῖ ν' ἀπολαύῃ τῶν ἐλπίδων, ἅς δίδουσιν αὐτῷ τὰ τέκνα του, τὰ δὲ φυσικὰ αἰσθήματα εἰσὶ τὰ παρέχοντα τὴν μεγαλητέραν εὐτυχίαν. Ὑπάρχει τις, ἔλεγεν ὁ γέρον, ὁ αἰσθανόμενος πλειοτέραν γλυκύτητα ὀμίλων, ἐκείνης ἢν αἰσθάνεται ὅταν ὀμιλῇ πρὸς υἱόν, σύζυγον ἢ ἀδελφόν; Ἡ οἰκογένεια ὁμοιάζει πρὸς δένδρον, οὗ οἱ κλάδοι ὅλοι συμβοηθοῦνται καὶ διανεμόνται τὴν οὐράνιον δρόσον· οὗ ὅλα τὰ φύλλα ἀναπτύσσονται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἡλίου καὶ ὑφίστανται τὰς αὐτὰς τοῦ ἀέρος ἀκρασίας. Ἐν τῶν μεγαλητέρων στραλμάτων τοῦ Πλάτωνος εἶνε ὅτι ἐζήτησε νὰ καταστρέψῃ ἐν τῇ ἰδανικῇ αὐτοῦ δημοκρατίᾳ τὰς πρώτας ταύτας σχέσεις τὰς ἀπορροεούσας ἐκ τοῦ αἵματος καὶ τῆς γεννήσεως, καὶ ὅτι ἠθέλησε νὰ πνίξῃ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς τὴν εὐαρεστοτέραν καὶ συνάμα σπουδαιοτέραν τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων. Ὁ Πλούταρχος εἶχε κύψι ὑπὸ τὸ βῆρος τῆς ἡλικίας. Ὁ νεώτερος αὐτοῦ υἱός, εἰς ὃν εἶχε δώσει τὸ ἴδιον αὐτοῦ ὄνομα, ἐνυμνεῦετο τὴν Εὐρυδικὴν, νεάνιδα Βοιωτίδα, διακρινομένην ἐπὶ σωφροσύνη καὶ καλλονῇ. Ὁ υἱός οὗτος, ἦτο τὸ ἀντικείμενον τῆς προτιμῆσεώς του. Ὁ ἄνθρωπος εὐαρεστεῖται πάντοτε διὰ τὸ τελευταῖον τέκνον, ὅπερ ὁ Θεὸς τῷ ἀπο-

στέλλει, διότι φροντίζων περὶ τοῦ μέλλοντός του παραινεί τὴν χάραν καὶ τὰ πατριὰ ὄνειροπολήματα! Ὁ Πλούταρχος εἶχε καὶ ἕτερον λόγον εὐφροσύνης· δύο τῶν ἀνεψιῶν του εἶχον ἀριστεύσει· εἰς τοὺς πυθικοὺς ἀγῶνας τῶν Δελφῶν. «Τιμοζένη, εἶπε, πρὸς τὴν προσφιλῆ του σύζυγον, ἐπιθυμῶ νὰ θυμιάσω, πρὶν ἢ ἀποθάνω, τὰ τέκνα δι' ὧν τιμῶμαι· προετοιμάσατε συμπόσιον καὶ φροντίσατε ἵνα τὰ τέκνα μας συναθροισθῶσιν. Εὐαρεστεί τοὺς Θεοὺς, προσέθηκε, ἢ συμμετοχῇ ὄλων ἐν αὐτῷ». Ἐπιθυμῶν οὕτω ν' ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν μνήμην ἀπάντων, ἐκείνους, οὓς εἶχε στερήσει ἀπ' αὐτῶν θλιθερὸς θάνατος.

Αἱ διαταγαὶ τοῦ Πλούταρχου ἐξετελέσθησαν κατὰ γράμμα. Δύο στάδια μακρὰν τῆς Χαίρωνείας ἔκειτο ἡ ἀγροτικὴ οἰκία, ἐν ἣ ὁ γέρον ἠρέσκετο νὰ διέρχεται τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του. Ἀρωματικὰ ὑγιεινὰ ροτὰ ἐκείσε κατεσπαρμένα, δάση πυκνὰ περικυκλοῦντα τὴν οἰκίαν, διαβροχόμενα ἀπὸ πληθὺν πηγῶν διαυγαστᾶτων ὑδάτων, καθίστων τὸν ἀέρα ἐκεῖ πλήρη εὐωδίας. Αἱ δάφνηαι αἱ χρησιμεύουσαι διὰ τὰς ἐορτὰς τοῦ Ἀπόλλωνος εἶχον αὐξήσει ὠραία ἀγάλματα προσέδιδον ζῶν ἐἰς τὸ μνηῆρες καὶ εὐσεβῆς ἐκείνο ἄσυλον, ὅπερ εἶχον στολίσει καὶ διὰ μνημείων ἐξ ἐκείνων, ἅτινα ἀναγεννῶσι τὴν μνήμην τῶν ἡρώων καὶ ἐγγραττοῦσιν εἰδὸς τι σταθερότητος εἰς τὸ αἴσθημα τοῦ θυμασμοῦ καθὼς καὶ εἰς τὸ αἴσθημα τῆς θλιψέως. Ἐκεῖ, τὸ συμπόσιον ἐτελέσθη. Κατὰ τὴν ὀρισθεῖσαν ἡμέραν διὰ τὴν συγκινητικὴν ταύτην συνάθροισιν, μολὶς ὑπέφωσκεν ἡ ἡώς, ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας ἐλούσθησαν. Ὁ Πλούταρχος περιεβλήθη τὴν ἐορτάσιμον ἐσθῆτά του, ἵνα ὑποδεχθῇ τὴν Εὐρυδικὴν καὶ τοὺς γονεῖς τῆς, οἵτινες ἐπρόκειτο νὰ φθάσωσι διὰ τῆς αὐτῆς ἀμαξίας. Ἐκάλεσαν καὶ Ἀθηναίους τινὰς φιλοσόφους, οἵτινες, κατὰ τὴν συμπεφωνημένην ὥραν ἀφιχθέντες, εἰσῆλθον ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ συμποσίου καὶ κατέλαβον τὰς τιμητικὰς θέσεις. Ἐκοιμήθησαν ἐπὶ κλινῶν, ὧν τὰ σκεπάσματα ἦσαν χρώματος πορφυροῦ. Οἱ ἐστεμμένοι ἀθληταὶ καὶ αἱ θυγατέρες τοῦ Λαμπρίου, αἵτινες ἐξήρχοντο τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ἐπεδείχθησαν, ὁμοίως, ἐν ὅλῃ τῇ λάμψει τῶν χαρίτων καὶ τῆς νεότητος.

Ὁ Πλούταρχος δὲν ἐδυνήθη ν' ἀποκρύψῃ εὐγενές τι αἴσθημα ὑπερηφανεῖας, βλέπων, περὶ αὐτὸν συναγμένους, ὅλους τοὺς βλαστοὺς τῆς ἀρχαίας καὶ σεβαστῆς γενεᾶς του· διότι τέκνα ἐνάρετα εἶνε ὁ ὠραιότερος στέφανος τοῦ γέροντος. Εὐτυχὴς ὁ πατὴρ ὁ βλέπων τὰ τέκνα αὐτοῦ αὐξάνοντα ὑπὸ τὰ ὄμματά του καὶ βραδίζοντα πρὸς τὸ λαμπρότερον τοῦ βίου στάδιον! Εὐτυχέστερος ἀκόμη ἐκείνος, ὅστις βλέπει καρποφοροῦντα τὰ παραδείγματα του καὶ τὰς διδασκαλίαις του! Ἡ ἀληθὴς τῆς ψυχῆς εὐχαρίστησις ἐγκρατεῖα ἐν τῇ οἰκογενείᾳ. Ἐν αὐτῇ εὐρίσκει τις ἄσυλον κατὰ τῶν ἰδιοτροπιῶν τῆς τύχης καὶ τῆς διηγενοῦς συγκρούσεως τῶν ἐξωτερικῶν καταδιωγμῶν ἐν αὐτῇ, τὰς εὐδαίμονας ἡμέρας διαδέχονται νύκτες ἡσυχῆ. Αἱ θορυβῶδεις διασκεδάσεις ματαίου κόσμου, ἀντιστοιχοῦσι ποτὲ πρὸς τὰς ἡδονὰς, ὧν ἀπολαύει τις ἐν μέσῳ τῆς οἰκογενείας του. Οὕτως ὠμίλει ὁ ἐνάρετος ἀνὴρ, ὃν πάντες αἱ κάτοικοι τῆς Χαίρωνείας ἐσέβοντο ὡς πατέρα.

«Μᾶς ὑπεσχέθητε συμβουλὰς ἐπ' ἀγαθῷ τῆς νέας ἡμῶν καταστάσεως, εἶπον αὐτῷ τὰ τέκνα του· δότε ἡμῖν τὰ μέσα νὰ σᾶς ὁμοιάσωμεν. Τί πρὸς ἡμᾶς αἱ οἰκίαι, αἱ γαῖαι, τὰ πλούτη, ἔαν τὰ μαθήματα τῆς φιλοσοφίας δὲν διδάσκουσιν ἡμᾶς τὴν διέθυνσιν καὶ τὴν χρῆσιν; Ἡ φύσις ἐμπνέει, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος τελειοποιεῖ. Ἐχομεν ἀνάγκη μαθημάτων διὰ πᾶν ὅ,τι γίνεται· καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ἀρετὴ δὲν εἶνε, ἢ ὁ καρπὸς μακρᾶς καὶ ἐπιμύθου σπουδῆς».

«Εἶνε βέβαιον, ἀπεκρίθη ὁ Πλούταρχος, ὅτι ὀλίγοι ἄνθρωποι προωρίσθησαν ὅπως γίνωσι βασιλεῖς, ἀλλ' ὅλοι σχεδὸν καθίστανται οἰκογενεαρχαί. Δὲν ἐγεννήθημεν ὅπως διάγωμεν βίον πλάνητα· ἔχομεν χρεῖαν οἰκίας· κάλλιστος δὲ πάντων βίος εἶνε, ἐκεῖνος, ἐν ᾧ ἀπολαύει τις ἀγαθῶν, κτηθέντων διὰ νομίμων μέσων, ἐκεῖνος, ἐν ᾧ δαπανᾷ τις αὐτὰ διὰ τρόπου ἀπομακρύνοντος ἀπὸ τῆς ψυχῆς πᾶσαν μετάνοιαν· τέλος, ὁ συνιστάμενος εἰς τὴν μετριότητα καὶ τὰ ὅρια τοῦ χρησίου. Ἡ πίστις, τὸ υἱικὸν σέβας, ὁ ἀδελφικὸς σύνδεσμος, τοιαῦτα εἰσὶ τὰ αἰσθήματα, δι' ὧν πρέπει νὰ κοσμητᾷ ὁ οἶκος. Δι' ἐμέ, προσέθηκεν ὁ Πλούταρχος, εὐχαριστῶ τοὺς Θεοὺς ἐπιτρέψαντάς μοι νὰ ζήσω ἀρκούντως, ἵνα παραστῶ μάρτυς τῆς εὐμερείας τῆς οἰκογενείας μου· πόσοι ἄνθρωποι ἐν τῷ κόσμῳ ἐστερήθησαν τῆς εὐτυχίας ταύτης! Φεῦ! Οἱ πατέρες τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ Εὐρυπίδου δὲν ὑπῆρχον πλέον, ὅταν οἱ Ἀθηναῖοι ἐχειροκρότουσιν ἐν θουσιωδῶς τ' ἀριστουργήματα τῶν ἐνδόξων αὐτῶν τέκνων· ὁ πατήρ τοῦ Πλάτωνος, οὐδέποτε ἠκρόασατο αὐτοῦ ἐν τῇ ἀθανάτῳ τῆς φιλοσοφίας σχολῇ του! Ὁ Νεοκλῆς δὲν ἐδυνήθη νὰ ἐναγκαλισθῇ τὸν Θεμιστοκλέα μετὰ τὴν μάχην τῆς Σαλαμίνας· ἐγὼ δὲ εἶμι ὁ ἀρχηγὸς μεγάλης γενεᾶς ἦν καὶ οἱ ξένοι αὐτοὶ προσοικειοῦνται μετὰ σεβασμοῦ· ἀπολαμβάνω συγχρόνως τῶν κατορθωμάτων καὶ τῆς εὐτυχίας τῆς».

Οὕτως ὁμιλῶν ὁ Πλούταρχος, ἐθεώρει μετὰ ζωηρᾶς εὐφροσύνης τοὺς δύο νεαροὺς ἀθλητὰς πρὸ μικροῦ ἀριχθέντας ἐκ τῆς ἐορτῆς τῶν Δελφῶν καὶ τὸ εὐτυχῆς ζεῦγος, οὗ εἶχον εὐλογῆσαι τὴν σύζευξιν. Ἡ Τιμοξένη συγκεκριμένη μὲν ἐδύνατο νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά της· οἱ ξένοι συνδατυμόνες συνεμερίζοντο τῆς οἰκογενειακῆς ἀγαλλιᾶσεως. Ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ συμποσίῳ, νὰ τελεῖται γάμος καὶ νὰ ἐορτάζωνται συγχρόνως καὶ δύο θρίαμβοι τῶν Πυθικῶν ἀγώνων, δικαίως, διεγύνοντο πᾶσα· αἱ καρδίαι εἰς αἰσθήματα ἔρωτος καὶ ἐλπίδος. Ὁ Πλούταρχος ἐξηκολούθησεν· οἱ λόγοι του ἦσαν γλυκεῖς καὶ ἤρεμοι· ἀληθῆς ἀπεικόνισις τοῦ εὐγενεοῦς χαρακτήρος του.

«Ὅταν ἐπίομεν ἔκ τινος πηγῆς, εἶπεν ὁ γέρον, δεόν αὕτη νὰ ἐξακολουθῇ ρέουσα καὶ δι' ἐκείνους, οἵτινες διαδέχονται ἡμᾶς ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ βίου· δεόν τὰ δένδρα, ἅτινα ἐπιζῶσιν ἡμῶν νὰ παρέχωσι τοὺς καρποὺς εἰς τοὺς ἀπογόνους μας. Δὲν ὀφείλομεν παντάπασιν νὰ σβύσωμεν τὴν λαμπάδα, διότι δὲν ἔχομεν πλέον χρεῖαν αὐτῆς· ὀφείλομεν νὰ κληροδοτήσωμεν τὴν ἡμετέραν πῆρην εἰς τοὺς ἐπιγιγνομένους. Οὕτως ὁ πλοῦταρχος μεταδίδει τὴν φρόνησιν του καὶ τὰ σημεῖά του εἰς πάντας, ὅσοι, μετ' αὐτόν, μέλλουν ν' ἀψηφίσωσι τοὺς κινδύνους κυματώδους θαλάσσης. Σᾶς ἀρίων

λοιπόν τ' ἀξιώματα τὰ ὅποια ἤντησα, ἐγὼ αὐτός, ἀπὸ τῶν συνομιλιῶν μετὰ πατρός ὑπεραγαπῶντός με. Ἐάν ἐξεπλήρωσα τὰ χρέη μου μετ' εὐθύτητας, εὐχαριστοῦμαι νὰ ἐλπίζω, ὅτι θέλετε ἀκολουθήσει τὰ ἔγχα μου καὶ θέλετε ἀποτελειώσει τὸ ἀγαθόν, ὅπερ ὑπολείπεται μοι νὰ πράξω». Ὁ Πλούταρχος ἐξίστορησεν, εἶτα, τὰς δυστυχίας, αἰτινες εἶχον παρακολουθήσει τὰ πρῶτα τοῦ ἡμεναίου τοῦ ἔτη· τὰς λύπας, αἰτινες εἶχον συντριψίει τὴν ψυχὴν τοῦ ἕνεκεν τοῦ θανάτου τοῦ Αὐτοβούλου καὶ τῆς ἀπωλείας λατρευτῆς θυγατρὸς ἐν ἀπαλῇ ἡλικίᾳ ἀφαρπαγείσης ἀπὸ τῆς ἀγάπης του. Πρὸς καταπράυνσιν δὲ τοῦ Οὐρανοῦ διὰ τὰς παρ' αὐτοῦ ἀποστελλομένας ἡμῖν θλίψεις, ἐν καὶ μόνον, προσέθηκεν, ἐγίνωσκε μέσον, τὸ ὑποφέρειν αὐτὰς μετὰ καρτερίας.

Ἡ λυπηρὰ αὕτη διήγησις παρήγαγε τὸ ἀποτέλεσμα νέφους ἐπισκιάζοντος τὸν καθαρῶτερον οὐρανόν· διετάραξε τὰς χαρμοσύνους στιγμὰς εἰς ἅς παρεδίδοτο ἡ ἐνάρετος αὕτη οικογένεια. Ἐν τούτοις ὁ Πλούταρχος, διέγνωσεν εἰς ὅλων τὰ βλέμματα, ὅτι ἐπεθύμουν πάντοτε ν' ἀκροάζωνται αὐτοῦ· ποθεῖ τις ν' ἀναμιμνήσκηται τῶν ἀπωλείων τῆς καρδίας· καὶ αἱ θλίψεις ἅς διανέμονται μετ' ἄλλων, εἰσὶν ἥττον πικραί. Ἐπανέλαθε λοιπόν τὸ νῆμα τῆς ὀμιλίας του καὶ συνέστησε μετὰ τοῦ συγκινητικωτέρου τρόπου πρὸς τὴν μέλλουσαν νὰ καταστήσῃ εὐτυχῆ τὸν υἱόν του, νὰ ἐπαγρυπνῇ, ἰδίως, ἐπὶ τῶν οἰκιακῶν φροντίδων. Ἐπέμεινε καταδεικνύων τὰ πλεονεκτήματα τοῦ ἐσωτερικοῦ τούτου βίου πρὸς ὃν ἡ γυνὴ ὀφείλει· σταθερῶς ν' ἀροσιῶται· μιμουμένη τὴν Πάνθειαν ἢ τὴν Πηνελόπην. «Ἐστὲ πλήρεις δυνάμεις κατὰ τῆς δυστυχίας, εἶπε, πρὸς τοὺς δύο συζύγους· οἱ χαρακτῆρές σας δεῖον νὰ συμφωνῶσιν, ἵνα ἀμοιβαίως θέλγωνται καὶ ὑπερασπίζωνται. Εὐτυχέστατος ὁ μὴ ἐγκαταλείπων τὸν οἶκόν του καὶ ὁ στέργων τ' ἀληθῆ ἀγαθὰ ἢ ἡ φύσις ἔθετο παρ' αὐτῷ! Ἐν μέσῳ τῆς οικογενείας του ὀφείλει τις ν' ἀπολαύῃ τοῦ παρόντος καὶ ν' ἀνακινῆ τὸ μέλλον. Οὔτε ἡ τοποθεσία, οὔτε ὁ ἀγρός, οὔτε ὁ κῆπος, ἀλλ' ἡ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα προσκολλῶσιν ἡμᾶς πρὸς τὴν πατρίδα».

Στρέψας εἶτα ὁ Πλούταρχος πρὸς τὸν πρεσβύτερον τῶν υἱῶν αὐτοῦ Λαμπρίαν καὶ τὴν λοιπὴν οικογένειάν του· «Φίλοι μου, εἶπεν αὐτοῖς, γινώσκετε τί ἄξιον νὰ συγκριθῆ πρὸς τὰς ἡδονάς, ἅς προξενούσιν οἱ οικογενειακοὶ δεσμοί, ἰσχυροποιούμενοι, καθ' ἑκάστην, ὑπὸ τῶν τρυφερωτέρων καὶ γενναιοτέρων φροντίδων; Ὑπάρχει ἀγαθόν τι ἐν τῷ κόσμῳ δυνάμενον νὰ προτιμηθῆ τῆς ἀρμονικῆς ὁμοφροσύνης ὅλων τῶν μελῶν μιᾶς οικογενείας, διὰ τὰ αὐτὰ σχέδια καὶ τὰς αὐτὰς ἐργασίας, τῆς ἀμοιβαίας ἐκείνης ἀροσιώσεως καὶ ἐμπιστοσύνης, τῆς διηκεκοῦς ἀνταλλαγῆς ἀγαπητῶν ὑπηρεσιῶν πρὸς πρόληψιν τῶν αὐτῶν ἀναγκῶν, τοῦ στενοῦ ἐκείνου τῶν καρδιῶν συνδέσμου, τῆς ἐνώσεως τῶν δυνάμεων καὶ τῶν μέσων πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν αὐτῶν ὄφελιμῶν; ὦ! εἶθε τὸ αἶσθημα, ὅπερ ἐνώνει πάντας ὑμᾶς, οἵτινες συμμέγετε ἐν τῇ κληρονομίᾳ μου καὶ οἵτινες μέλετε, μετ' οὐ πολὺ, νὰ μὲ ἀντικαταστήσητε ἐν τῷ βίῳ τούτῳ τῶν θλίψεων καὶ τῶν ταλαιπωριῶν, νὰ μὴ καταστραφῆ ποτὲ ὑπὸ τῶν γηρίων συμπερόντων! Ἐστὲ ἀδελφοὶ κατὰ τὴν ἀρετὴν, ὡς τοιοῦτοι εἶσθε καὶ

κατὰ τὴν γέννησιν· εἶθε αἱ πράξεις ἡμῶν νὰ ρυθμίζωνται ὑπὸ τοῦ νοός, διότι ἐὰν τὸ σῶμα ᾖεν τὸ ὄργανον τῆς ψυχῆς, μάθετε ὅτι ἡ ψυχὴ εἶνε τὸ ὄργανον τοῦ Θεοῦ!

Ὅταν ὁ Πλούταρχος ἐπέερανε τὴν παραίνεσιν αὐτοῦ, εἰσῆλθον ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ συμποσίου οἱ μουσικοὶ τῆς Χαίρωνείας ἄδοντες ὕμνους πρὸς τιμὴν τῶν νεονύμφων· γνωστὸν εἶνε ὅτι ἡ μουσικὴ τυγχάνει ἡ προσφιλέης τέχνη τῶν Βοιωτῶν. Ἦλθεν ἐπίσης χορὸς νεανίδων ἐστολισμένων διὰ πορφυρῶν χιτῶνων· ἔφερον δὲ αἱ νεάνιδες αὐταὶ κἀνίστρα ὀπωρικῶν, κλάδους κισσῶν καὶ ἕτερα σύμβολα τοῦ ὕμναίου. Ἄλλ' ἡ ἐμφάνισίς των ἔδωκε χώραν εἰς σκηνήν, ἣν ἦτο ἀδύνατον νὰ φαντασθῆ τις. Μεταξὺ τῶν φιλοσόφων τῶν ἐλθόντων ἐξ Ἀθηνῶν χάριν τῆς τελετῆς, εὐρέθησαν δύο, φανατικοὶ ζηλωταὶ τῆς στωϊκῆς φιλοσοφίας. Μόλις ἤκουσαν τοὺς πρῶτους ἤχους τῆς λύρας καὶ τῆς κιθάρας ἔλαβον τοὺς μανδύας των, ἵνα ἀποσυρθῶσι. Μάτην παρετήρησαν αὐτοῖς ὅτι καὶ ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Ἀντισθένης παρευρίσκοντο ἀσμένως εἰς παρομοίας διασκεδάσεις, οὗτοι δὲν ἐπαίσθησαν καὶ ἀνεχώρησαν.

Ἡ ἑορτὴ μολαταῦτα ἐξηκολούθησε, παρετηρήθησαν δὲ ἐν αὐτῇ ὅλα τὰ κοινὰ ἔθιμα εἰς τοὺς Ἑλληνας τῆς Βοιωτίας. Ἐπειδὴ ἦτο οἰκογενειακὸν συμπόσιον, ἔβλεπέ τις συμπλέγματα παιδῶν περικυκλούντων τὴν τράπεζαν τοῦ Πλουτάρχου· ἀπήγγειλον ᾠδὰς τοῦ Πινδάρου καὶ σκηνὰς τοῦ Μενάνδρου, δι' ἃς ὁ γέρον ἠσθάνετο εἶδος τι προτιμῆσεως· ἔφερον ἐνδυμασίας ἀναλόγους πρὸς τὸν χαρακτήρα τοῦ προσώπου, ὅπερ ὑπεκρίνοντο. Συνήθεια ἄλλως ὑπῆρχε νὰ διδάσκωσι τοὺς Ἑλληνας ἀπὸ τῆς ἀπαλωτέρας αὐτῶν ἡλικίας τεμάχια ἐκ τῶν διασημοτέρων συγγραμμάτων, οἷον τοῦ Ὀμήρου ἢ τοῦ Πλάτωνος. Οὕτως, ἐμάνθανον αὐτοὺς νὰ θηλάζωσιν, — ἵνα εἴπω οὕτω, — μετὰ τοῦ γάλακτος, τὰ ὑψηλότερα μαθήματα τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ποιήσεως. Τὰ παιδιὰ εἰσι μιμητὰὶ μέχρις ἐκπλήξεως· μεταβάλλουσι τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου των καὶ τὸν ἦχον τῆς φωνῆς των, κατὰ τὴν φύσιν τῶν αἰσθημάτων, ἅτινα θελοῦσι νὰ ἐκφράσωσι· βλέπει τις, ὅτι γινώσκουσι νὰ συνδυάζωσι τὰς χειρονομίας των ἀναλόγως τῶν παρ' αὐτῶν ὑποκρινομένων προσώπων καὶ νὰ δίδωσιν εἰς τοὺς διαλόγους των ἐνδιαφέρον ἐντελεῶς θεατρικόν.

Οὕτως ἔληξεν ἡ ἑορτὴ αὕτη, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ παρουσία τοῦ Πλουτάρχου εἶχεν ὑποτυπώσει τὸν σεβαστότερον καὶ θερησκευτικώτερον χαρακτήρα· ἦτο ἦδη ἀρκετὰ προκεχωρημένη ἡ νύξ, ὅταν αἱ δύο οἰκογένειαι ἀπεχωρίσθησαν. Ἡ Εὐρυδικὴ ἔλλαβε δεχομένη τοὺς ἀποχαιρετισμοὺς τῶν γεννητόρων τῆς· οἰκῆδ' ἄποτε καὶ ἂν ὦσι τὰ θεληγῆτρα συνηρμοσμένου ὕμναίου, ὅσον καὶ ἂν κολακεύηται τις νὰ διορῇ ἐν τῷ μέλλοντι κατὰστασιν εὐτυχεστέραν ἐκείνης ἣν ἐγκαταλείπει, ἡ πατρικὴ οἰκία εἶνε ἄσυλον καὶ δὲν τὴν ἀπαρνεῖται τις χωρὶς νὰ μὴ αἰσθανθῆ τὴν ἰσχυροτέραν λύπην. Οἱ νεόνυμφοι ἀπεκατεστάθησαν ἐν Χαίρωνείᾳ, ἔνθα κατεβίωσαν ἐν τιμῇ καὶ πλούτῳ. Διέπρεπον ἀμρότεροι ἐπὶ φρονήσει, ἥτις εἶνε ὁ ἀσφαλέστερος ἐγγυητὴς τῆς εὐτυχίας. διότι αὕτη δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ συνοδεύηται ὑπὸ τῆς τύχης.

“Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν Πλούταρχον, ἀπετελείωσεν ἐν τῇ ἐρημίᾳ τὰς ὀλίγας ὑπολειφθείσας αὐτῷ ἡμέρας, διότι εἶχε φθάσει ἤδη ἐν βαθεῖ γήρατι. Ὁ Θεὸς εὐδοκεῖ νὰ παρέχῃ μακρὸν βίον πρὸς ἐκείνους, οὓς ἐπρόικισε δι’ ἀπεράντου διανοίας, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύουσι τὰ παραδείγματα τοῦ Πυθαγόρου καὶ τοῦ Ἰσοκράτους. Μετὰ τινὰ χρόνον, ὁ γέρων, εἶδεν ὄνειρον, ἐν ᾧ ἐπίστευσεν ὅτι βλέπει τὸν Ἑρμῆν μεταφέροντα αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὸν οὐρανόν· ἦτο προμήνυμα τοῦ προσεγγίζοντος τέλους του, αἱ δὲ ἡμέραι αὐτοῦ ἐτελείωσαν τόσον ἡσύχως, ὅσον εἶχον διαρεῦσαι. Ἄπαντες οἱ συμπολιταὶ αὐτοῦ παρευρέθησαν ἐν τῇ κηδείᾳ του, ἀνήγειρον δ’ αὐτῷ μεγαλοπρεπῆς κενοτάφιον. Ἐπὶ μακρὰν συνέχειαν ἐτῶν, τὰ ἐνδοξότερα τῆς Ἑλλάδος τέκνα ἠλεκτριζόμενα ἐκ τῆς μνήμης του ἤρχοντο, ἵνα τελέσωσι σπονδὰς ἐπὶ τοῦ τάφου του καὶ τιμήσωσι μίαν τόσῳ λαμπρὰν σήμεν. Ὁ Πλούταρχος, ἄλλως, εἶχεν ὅλα τὰ προτερήματα, ἅτινα καθιστῶσι τὸν ἄνθρωπον ἀγαπητὸν ἐν τῷ κόσμῳ· ἠξιώθη πασῶν τῶν ἱκανοποιήσεων τῶν ὀφειλομένων εἰς τὴν μεγαλοφυίαν καὶ τὴν ἀρετὴν του.

A. I. ΓΑΛΙΑΤΣΑΣ

ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΣΙΣ

Σὰν νὰ μὴν εἶμαι καὶ ἴγῳ νηὸς γιὰ νὰ πετᾷ ἡ καρδιά μου,
 ὅπου χοροῦ καὶ μουσικῆς μεθυστικῆ βοή,
 ν’ ἀντιλαλῇ ὅπου χαρὰ καὶ γέλοιο τ’ ὄνομά μου,
 σὰν νὰ μὴν εἶμαι καὶ ἴγῳ νηὸς βαριέμαι τὴ ζωή.

Σὰν νὰ μὴ μένῃ τίποτε στὴ γῆ ποῦ νὰ μὴν εἶδα
 καλὸ ποῦ νὰ μὴ γόρτασα, ποῦ νὰ μὴ ἴδῳ χαρὰ,
 περνῶ σκυφτός, ἀδιάφορος, δίχως κρυφὴ ἐλπίδα
 καὶ δίχως πόθο στὴ καρδιά, πούλι χωρὶς φτερά.

Δίχως νὰ μ’ εὔρουν βάσανα, μόνος γυρνῶ τὰ σκόπη,
 ἐδίπλωσε τὰ χρόνια μου τῆς νύχτας ἢ ἀγρυπνιά,
 κι’ ἔτσι μ’ εὔρηκαν γηρατειὰ στὴν πρώτη μου τὴ νηότῃ,
 γιὰ μιὰ ποῦ δὲν τῆς ἄξιζε, γιὰ μιὰ χωρὶς καρδιά.

(1897)

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΒΕΛΛΙΝΗΣ

Σ. Δ. Η. Σ. Τὸ ἀνωτέρω χαριέστατον ποιημάτιον τοῦ κ. **Α. Βελλίνη** ἐμελοποίησε μετὰ πολλῆς περιπαθείας ὁ αἰσθηματικώτατος καὶ μετ’ ἀγασθὴν μουσικὴν ἰδιοφυΐαν κ. **Κωνσταντῖνος Μ. Παππαγεωργίου** ἐκ τῶν λαμπροτέρων φίλων τῆς «**Ποικίλης Στιᾶς**».